



Sygn. akt III KK 447/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)
SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Elżbieta Wawer

w sprawie **J. F.**

skazanego za przestępstwo z art. 178a § 4 k.k.,

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2021 r. w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji obrońcy od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 11 czerwca 2021 r., sygn. akt II Ka (...), utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 28 stycznia 2021 r., sygn. akt II K (...),

uchyla zaskarżony wyrok i poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego w Ł. i przekazuje sprawę J. F. temu ostatniemu Sądowi do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 28 stycznia 2021 r., sygn. akt II K (...) J. F. został uznany za winnego popełnienia czynu określonego w art. 178a § 4 k.k. i za to wymierzona została mu kara 5 miesięcy pozbawienia wolności oraz

dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz określone świadczenie pieniężne.

Wyrok ten został zaskarżony apelacją obrońcy oskarżonego, w której postawiono szereg zarzutów dotyczących naruszenia przepisów procedury karnej, w tym zarzut odnoszący się do naruszenia art. 6 k.p.k. przez pozbawienie oskarżonego prawa do obrony wskutek niedoprowadzenia z zakładu karnego na rozprawę oraz niewyznaczenia mu obrońcy z urzędu, o co wnosił przed wyznaczonym terminem rozprawy.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 11 czerwca 2021 r., sygn. akt II Ka (...) utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. W uzasadnieniu orzeczenia odpierając zarzut apelacji dotyczący naruszenia prawa do obrony podniesiono, że oskarżony był powiadomiony o terminie rozprawy i do wywołania sprawy nie nadesłał żądania doprowadzenia go na rozprawę raz oświadczenia o dochodach osobistych w celu rozpoznania wniosku o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu. Pisma sporządzone przez oskarżonego z wnioskiem o doprowadzenie go na rozprawę dotarły do sądu po zakończeniu sprawy i ogłoszeniu wyroku.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego podnosząc naruszenie art. 433 § 2 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 353 § 3 k.p.k., art. 350 § 3 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. i w konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Na wstępie rozważań podnieść należało, że w tej sprawie oskarżony po wpłynięciu do Sądu aktu oskarżenia został poinformowany o szeregu uprawnień procesowych przysługujących mu w toku postępowania sądowego, w tym o uprawnieniu wynikającym z treści art. 350 § 3 k.p.k. Po wyznaczeniu w dniu 1 października 2021 r. terminu rozprawy na dzień 28 stycznia 2021 r. oskarżony został o nim powiadomiony, co potwierdził osobiście w dniu 4 listopada 2021 r. W dniu 2 stycznia 2021 r. oskarżony sporządził i przesłał do Sądu Rejonowego w Ł. wniosek o ustanowienie mu obrońcy z urzędu. Pismo to zostało zarejestrowane w Sądzie w dniu 12 stycznia 2021 r. Do tego dnia oskarżony nie złożył wniosku o doprowadzenie go na rozprawę. Te okoliczności znajdują potwierdzenie w wywodzie Sądu odwoławczego. Jednak w sprawie zaistniały dalsze okoliczności, które nie pozwalają uznać za słuszny wywód Sądu odwoławczego o nietrafności zarzutu apelacyjnego naruszenia prawa do obrony. W dniu 13 stycznia 2021 r. zostało bowiem przesłane na adres pobytu oskarżonego pismo sądowe, w którym zobowiązano go do przedstawienia informacji o dochodach i sytuacji rodzinnej w związku ze złożonym wnioskiem o wyznaczenie obrońcy z urzędu. W piśmie tym zamieszczono nadto informację, że w terminie 3 dni od daty doręczenia tego pisma oskarżony ma się oświadczyć czy wnosi o doprowadzenie go na rozprawę. Data doręczenia tego pisma oskarżonemu nie została potwierdzona w sposób procesowy. Można jednak zasadnie założyć, biorąc pod uwagę terminy innych doręczeń dokonywanych w tej sprawie, że wskazany w kasacji 19 stycznia 2021 r. był rzeczywistym dniem doręczenia tego pisma oskarżonemu. W dniu 22 stycznia 2021 r. oskarżony sporządził pismo, w którym zawarł wniosek o doprowadzenie go na rozprawę oraz informację o stanie majątkowym. Pismo to w dniu sporządzenia zostało przyjęte przez administrację zakładu karnego i wysłane do Sądu Rejonowego w Ł.. Pismo dotarło do Sądu w dniu 28 stycznia 2021 r. po ogłoszeniu wyroku, co słusznie zaakcentował Sąd odwoławczy.

Wskazane okoliczności przekonują, że oskarżony stosując się do kolejnego pouczenia zawartego w piśmie Sądu Rejonowego w Ł. dochował należytej staranności w złożeniu wniosku o doprowadzenie go na rozprawę. Wniosek ten z przyczyn od niego niezależnych, a to z powodu zawinienia administracji sądowej dotarł do oskarżonego w takim terminie, który nie zapewnił mu możliwości

skorzystania z przynależnego uprawnienia. Oczywiście Sąd Najwyższy ma świadomość, że pouczenie o możliwości złożenia wniosku o doprowadzenie na rozprawę odnosi się do rozprawy, a nie kolejnych jej terminów, zatem ma charakter jednorazowy, ale w sytuacji ponownego pouczenia oskarżonego o tym uprawnieniu, zresztą ze wskazaniem skróconego terminu jego realizacji, oskarżony zyskał ponownie możliwość skorzystania z tego prawa. Złożony wniosek o doprowadzenie na rozprawę ma charakter bezwarunkowy, wywołujący konieczność wydania zarządzenia o doprowadzeniu (por. postanowienie SN z dnia 27 lutego 2018 r., III KK 24/18). W sytuacji jaka zaistniała w tej sprawie możliwość uwzględnienia przez Sąd wniosku oskarżonego była iluzoryczna. W tych okolicznościach oskarżony został pozbawiony prawa do złożenia wyjaśnień przez Sądem orzekającym w sprawie jego odpowiedzialności karnej, składania wniosków dowodowych jak również czynnego udziału w rozprawie przez zadawanie pytań świadkom i odniesienia się do przeprowadzonych dowodów. Tym samym utracił możliwość realizacji prawa do obrony w procesie karnym.

Podniesione okoliczności wskazują, że kontrola odwoławcza orzeczenia Sądu pierwszej instancji dokonana przez Sąd odwoławczy nie była rzetelna i naruszała w stopniu rażącym dyspozycję przepisów art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., co mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku. Z tego powodu należało uchylić zaskarżony wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł. i sprawę przekazać temu Sądowi do ponownego rozpoznania, w trakcie którego powinien dążyć do zapewnienia oskarżonemu możliwości skorzystania w pełnym zakresie z prawa do obrony w nowym postępowaniu.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.